

Titel: Tanker over det alleene Privilegerede Lotterie til Landets almindelige Nytte, fattige Børns Opdragelse, og det fattige Væsens bestandige Underholdning i Kiøbenhavn.

Citation: "Tanker over det alleene Privilegerede Lotterie til Landets almindelige Nytte, fattige Børns Opdragelse, og det fattige Væsens bestandige Underholdning i Kiøbenhavn.", i *Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 9*, A.H. Godiches Efterleverske, 1771, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/catalog/tfs-texts-1_009-shoot-workid1_009_010/facsimile.pdf (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 9

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

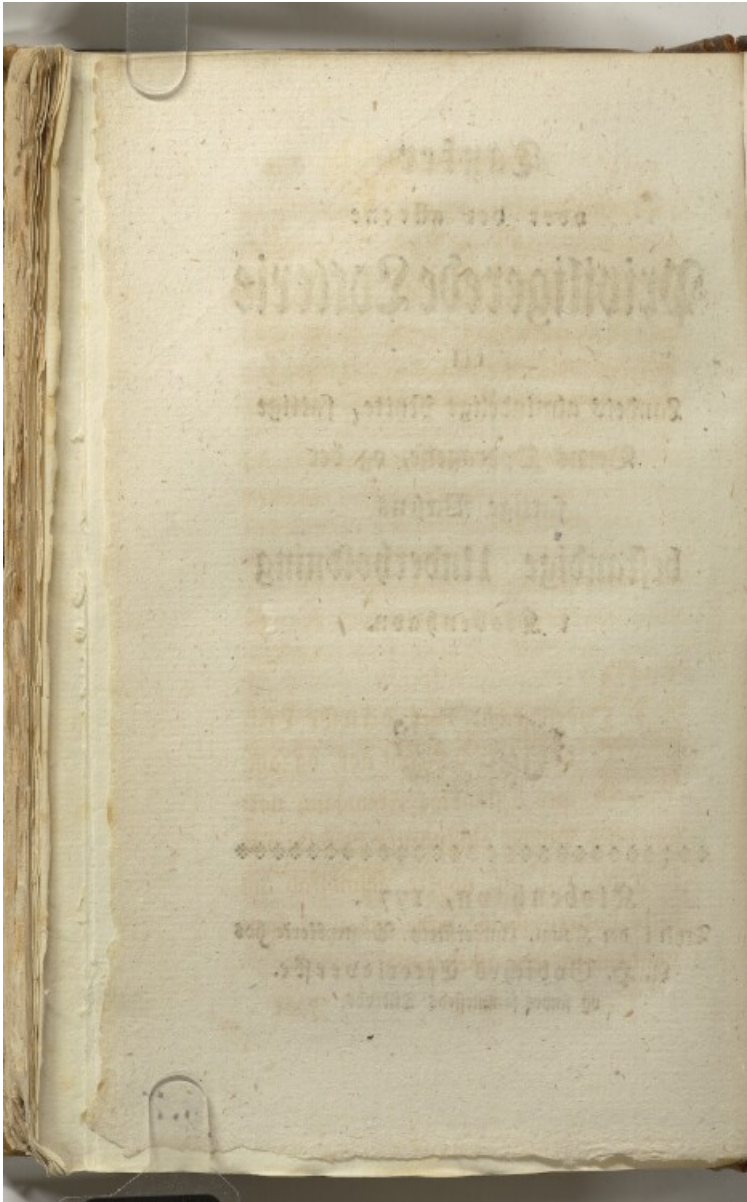
10

Tanker
over det alleene
Privilegerede Lotterie
til
Landets almindelige Nytte, fattige
Børns Opdragelse, og det
fattige Væsens
bestandige Underholdning
i Kiøbenhavn.

Kiøbenhavn, 1771.
Trykt i det Kongl. Universitets Bogtrykkerie hos
N. S. Godiches Efterleverste.
og findes sammesteds Tilkiøbs.

9.7

Gmenskiønt vort danske Lot-
terte er bekiendt nok, og sam-
mes bestandige Fremgang nok-
som viser Publici almindelige Bifald: saa
troer jeg dog, at noyere Kundskab om
dette Lotterie skulde være endeel af mine
Landsmand ikke ubehagelig.

A 2

Faae

Faae kiender al den Nytte, som det allerede har bragt og endnu medbringer aarlig; og mange maae forundre sig, at en Indretning, hvorom nesten intet bliver talt, og som man maaſke lidet agter, kan forſkaffe ſaa meget til Landets Beſte, til fattige Børns Opdragelſe, og til det fattige Bøſens vedligeholdelſe.

I Aaret 1753 fik Opfostringshuuſet, ved dets Stiftelſe, den Bevilning at oprette 20 efter hinanden følgende Lotterier; Men da ſiden adskillige betydelige Summer udfordredes til det almindelige Beſte, og Directionen for Opfostringshuuſet paatog ſig at bestride ſamme, ſaa blev det endnu 10 Lotterier, ſølgelig i alt 30 Lotterier tilſtaaet, af hvilke 17 allerede ere trukne, og det 18de begyndt.

Førend

Førend jeg nærmere undersøger dette Lotteries inderlige Beskaffenhed og forklarer dets Planer, vil jeg med saae Ord vise den Nytte, som disse 17 Lotterier, i lige saa mange Aar, ved det blotte Afdrag af 12 Pro-Cento, allerede har forskaffet, og som man har at vente af de 13 øvrige.

1.) Ere derved 200 til 230 Drengsbørn fra deres 6 til deres 15de Aar, nu allerede i 17 Aar underholdte, opdragne og holdte til Arbejde, og blive endnu herefter deraf underholdte.

2.) Bliver af et hvert Lotterie, som kommer i Stand, givet til det Fattiges Væsen i Kiøbenhavn 3000 Rdlr, gjør for 30 Lotterier = = = 90,000 Rdlr.

A 3. Er

Er desuden givet til det
Fattiges Væsen, uden
at skal betales igien. 70,000 Rdlr.
og til Militair Cassen. 50,000 Rdlr.
Tilfammen. 210,000 Rdlr.

3.) Har Directionen for Ordfostings-
huuset forpligtet sig til II Junii 1774 i
viffe fastsatte Terminer at betale til Forskud:
10,000 Rdlr. til Stiftelsen for Borne-
koppernes Indpodning.
30,000 " til vor Frelseres Kirke
paa Christianshavn.
10,000 " til andet Brug efter nær-
mere Forestilling.
84,000 " til Landevejenes Istand-
settelse imellem Kiøben-
havn og Høeskilde.

134,000 Rdlr.

Da

Da disse 134,000 Rdlr. bliver taget fra Opfostringshuusets Capital, saa skal samme tillige med Renter 4 Pro-Cento i følge af den Kongl. Resolution af 22 December 1769, igien betales af de Lotterier, som ere tillagde det Fattiges Væsen.

4.) Efter 30 Mars Forløb, og naar det 30te Lotterie 1783 er trukket, har Opfostringshuuset sin fornødne og bestandige Fond til at underholde 2 til 300 Børn.

Disse ere de Fordeele, som det almindelige Væsen allerede har havt, og endnu har at vente, alleene af de 12 Pro-Cento, som Stiftelsen ere tillagde af dette Lotterie.

Men Lotteriet i sig selv, og uden at see paa disse 12 Pro-Cento, er maaskee

N 4 langt

langt fordeelagtigere for Landet, end alt
hvad som kan bringes til veje ved disse
12 Pro-Cento nyttige Anvendelse.

1.) Borets Danske Lotterie har i
17 Aar, ved 320 Gevinster, fra 1000
til 15000 Rdlr. (de 12 Pro-Cento alle-
rede fradragne) uddeelt = 734,360 Rdlr.
Og skal, naar det nu væ-
rende Lotterie, hvorudi
20 Personer eller Lodder
aarlig faaer over 50,000
Rdlr., er 13 Gange truk-
ken, udbetale endnu 260
saadanne Gevinster, som
gior = = = = 652,080 =

Talles for 580 Gevin-
ster, = = = = 1,386,440 Rdlr.

Teg

Jeg veed ikke om dette vil frappe alle saa stærkt som det har frapperet mig. Denne Udregning satte mig i den største Forundring. Et saa lidet Lotterie, som man næsten anseer med ligegyldige Døne, en vilkaarlig utvungen Collection fra 1 til 5 Rdlr. gjør i 30 Aar en ubentet Lykke, og beriger 580 af Kongens Underfaatter; thi over alt troer jeg, at der er kun faae, der kan være ligegyldige ved 880 Rdlr., som er den ringeste Gevinst af denne Classe; til 30 andre er reent udbetalt 8800 til 13200 Rdlr. og dette alleene udgjør en Summa af En Million, Tre gange Hundrede, Sex og Firsstyve Tusind Rdlr.

2.) 9246 andre Gevinster, som just ikke heller ere at foragte, fra 50 til 800

800 Rdlr. har i de trukne 17 Lotterier
beløbet sig til = = 884,004 Rdlr.

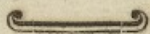
De 6240 Gevinster i de
13ten øvrige Lotterier,
gjør efter den nu væren-
de Plan = = = 563,420 Rdlr.

Tilsammen for 15486
Gevinster, de 12 Pro-
Cento allerede fra-
dragne. = = = 1,447,424 Rdlr.

3.) De smaae Gevinster fra 25
Rdlr. og der under, gjør i de 17 Lot-
terier. = = = 1,884,036 Rdlr
og i de 13 forestaaende,
regnet efter nu værende
Plan = = = 2,101,184 $\frac{1}{2}$ Rdlr.

Talt = 3,985,220 $\frac{1}{2}$ Rdlr.

Alle

Alle Gevinster, efter de 12 Pro-
Cento Afdrag, og de 317,000 Frilod-
der uberegne, gjør Altsaa 6,819,084
Rdlr. og gjør en aarlig, for Landet oer-
maade vigtig Circulation af 200 til
255,000 Rdlr.

Efter 30 Aars Forløb, og naar det
sidste Lotterie er trukken 1783, maae
det Fattiges Væsen alleene, og uden at
andre til noget Lotterie imidlertid maae
være berettiget, nyde de danske Lotterier
udi 50 paa hinanden følgende Aar.

Som da, naar den nuderende Plan
bliver beholdt og udført, paa nye vil
udgiøre:

2,500,000 Rdlr. i frie Gevinster fra

1000 til 15000 Rdlr.

2,100,000

2,100,000 fra 50 til 750 Rdlr. og
8,000,000 i smaae Gevinster fra 25
Rdlr. og derunder,
tilligemed en aarlig, i 50 Aar vedvarende
Circulation, af 255,000 Rdlr.

Derved kan det ganske Fattiges Væ-
sen faae en tilstrækkelig Fond til i Frem-
tiden at underholde de Fattige uden
nyt Paalæg paa Stadens Indvaa-
nere, som er en Sag af høyeste Vigtig-
hed for Kiøbenhavn.

Faae Lotterier kan roese sig af saa
vigtige Fordeele; hvorved jeg endnu til
Slutning maae erindre:

I.) At alt, hvad Lotteriet indbringer
bliver i Landet. Jeg erindrer mig ikke at
et

et eeneste Lød af 1000 Rdlr. er gaaet ud af Landet.

2.) Alt af den Fordeel, som haves af de 12 Pro-Cento, bliver til den sidste Skilling anvendt til det almindelige Beste. Den Fordeel, som Directionen har for deres Arbejde, Møye og Arvaagenhed, bestaaer alleene i den af enhver Patriot saa høytagede Fornøjelse, at have indrettet en for det Almindelige saa nyttig Anstalt, efter Omstændighederne forbedret samme, og derved at have fuldkommen erlanget Publici Høragtelse, Bisald og Fortroelighed.

De derved nødvendige Omkostninger og Løn ere paa det sparsommeligste indrettede. Alting viiser, at Directurerne

rerne med en utrættelig og uophørlig
Iliid og Forsigtighed fortsætter og ved-
ligeholder dette Værk.

Jeg onsker Dannemark endnu man-
ge saadanne uegennyttige Anstalter.

